

Raadsvoorstel

Raadsvergadering: 22 september 2020
Voorstel: 2020-048

Zaaknummer: 1894/2018/1340985
Documentnummer: 1894/2020/2230259
Datum collegebesluit: 13 juli 2020

Onderwerp

Verkabeling Hoogspanningslijn Kessel - Kessel-Eik

Openbaarheid

Alle stukken zijn openbaar.

Voorstel

- 1 Voorkeursvariant 3 uit de haalbaarheidsstudie verder uit te werken in het basisontwerp;
- 2 De benodigde financiële middelen (€100.000) beschikbaar te stellen.

Inleiding

In november 2018 heeft het college het voorstel om niet over te gaan tot verkabeling of verplaatsing hoogspanningstracés in Kessel en Kessel-Eik, aangehouden. Daarbij zijn de actiepunten geformuleerd om te onderzoeken in de regio hoe naburige gemeenten omgaan met deze problematiek en is opgedragen samen met het dorpsoverleg inhoudelijke vragen te stellen over de verschillende opvattingen inzake gezondheid aan het ministerie.

In de regio hebben gemeente Venray en Venlo een tracé dat ook in aanmerking komt voor verkabeling. Venlo heeft bestuurlijk aangegeven geen vervolg te geven aan het ondergronds brengen van de hoogspanningslijn. Venray heeft nog geen uitspraak gedaan. Om ook vanuit buiten de regio kennis en ervaring uit te wisselen is de gemeente lid geworden van het landelijk platform "Vereniging Gemeentelijk Platform Hoogspanning".

De gemeente heeft samen met het dorpsoverleg Kessel en Kessel-Eik adviesvragen geformuleerd voor het Ministerie. Onder meer omdat de adviezen van de Gezondheidsraad en die van het ministerie uiteen lopen. Wij hebben per post een reactie ontvangen (Kamerbrief), waaruit blijkt dat om gezondheidsredenen verkabelen niet noodzakelijk is maar dat vanwege de maatschappelijke onrust het opstarten van een Verkabelingsproject wellicht wenselijk is (zie bijlage voor de volledige reactie).

Mede naar aanleiding van raadsvragen is in april 2019 een Haalbaarheidsstudie gestart voor het verkabelen van het hoogspanningstracé (Buggenum aftak Koesdonk) ter hoogte van Kessel en Kessel-Eik, specifiek vanaf mast 45 t/m mast 57. Kosten voor dit onderzoek zijn gedekt uit regulier budget Kabels en Leidingen.

De Haalbaarheidsstudie is uitgevoerd en het rapport is als bijlage aan dit raadsvoorstel toegevoegd. TenneT heeft dit samen met Ingenieursbureau Movaris, de gemeente en een tweetal personen, afgevaardigd door Dorpsoverleg Kessel en Kessel-Eik, opgesteld. Dit onderzoek is een grove verkenning van de tracés waar de hoogspanningslijn onder de grond kan worden gebracht en maakt inzichtelijk wat de grootste kansen, knelpunten en kosten van dit tracé zijn. In het rapport is één voorkeurstracé benoemd.

Om het Verkabelingsproject een vervolg te geven is het noodzakelijk om het voorkeurstracé nader uit te werken in een Basisontwerp. In dit Basisontwerp wordt inzichtelijk gemaakt wat de technische consequenties en de (meer exacte) kosten voor realisatie zijn. De offerte van TenneT voor het opstellen van dit Basisontwerp is toegevoegd aan de stukken.

Beoogd effect

Duidelijkheid verschaffen over het vervolg van het wel/niet ondergronds brengen van de hoogspanningslijn Kessel en Kessel-Eik.

Argumenten

1.1 *Tracé 3 heeft de voorkeur*

In de bijgevoegde Haalbaarheidsstudie is beargumenteerd dat verkabelingstracé 3 de voorkeur heeft. Het onderzoek adviseert daarom ook dit tracé nader uit te werken in het Basisontwerp.

1.2 *Verkabelen draagt bij aan ruimtelijke kwaliteit en identiteit van dorpen*

In de Kaderstelling Ruimte en Economie heeft de gemeente ten doel gesteld de beweging om de identiteit van de dorpen en de herkenbare historische landschappen te behouden en te versterken, te ondersteunen. Het verwijderen van de hoogspanningslijn zal de ruimtelijke uitstraling van de kernen verbeteren en daarmee de entree van het historisch centrum van Kessel en de woonwijken en het omliggende landschap van beide kernen versterken.

1.3 *Er is een grote maatschappelijke wens om de hoogspanningslijn te verkabelen*

Het Ministerie geeft aan dat verkabeling een oplossing kan bieden voor maatschappelijke onrust nabij hoogspanningslijnen. Zij geeft een handreiking deze maatschappelijke wens in te vullen, door een financiële compensatie te bieden bij een aantal hoogspanningstracés, waaronder het tracé in Kessel en Kessel-Eik.

Deze maatschappelijke onrust is in de kernen Kessel en Kessel-Eik aanwezig en is geformaliseerd in hun eigen dorpsontwikkelingsvisies. In de dorpsvisie van Kessel-Eik is expliciet opgenomen dat de hoogspanningslijn ondergronds dient te worden gebracht. Ook het dorpsoverleg in Kessel (DOK) pakt dit onderwerp op. In juni 2018 heeft het DOK een druk bezochte bewonersavond georganiseerd. Ambtelijk is de gemeente daar als toehoorder aanwezig geweest. Uit verslaglegging van DOK blijkt dat in een dialoog met de ca. 50 aanwezigen eensgezinds werd aangegeven dat men de hoogspanningslijnen het liefst zo snel mogelijk onder de grond ziet verdwijnen.

1.4 *Verkabelen biedt kansen voor ruimtelijke ontwikkelingen*

Wanneer de hoogspanningslijn wordt verkabeld naar tracé 2 of tracé 3 kan de planologische belemmering worden verwijderd. Dit geeft kansen ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen, zoals het vergroten van het industrieterrein van Kessel of woningbouwontwikkeling in beide kernen.

Nader onderzoeken van deze kansen is wenselijk. Dit onderzoek kan tegelijkertijd met het opstellen van het Basisontwerp worden verricht binnen de ambtelijke organisatie.

2.1 *Financiële verplichte gemeentelijke bijdrage bij uitwerken van het Basisontwerp*

Zoals verklaard in bijgevoegde offerte zijn de kosten voor het opstellen van het Basisontwerp €497.000, waarvan de gemeente (conform wet VET) 20% dient bij te dragen, zijnde €100.000.

Kanttekeningen

1.1 *Verkabelen heeft geen oplossend vermogen t.a.v. gezondheid*

In oktober 2018 heeft het college, samen met de werkgroep van het Dorpsoverleg Kessel en Kessel-Eik, een gezamenlijke brief verzonden naar de staatssecretaris. In deze brief wordt verzocht hoe om te gaan met de maatschappelijke onrust die ontstaan is door een bericht van de Gezondheidsraad over mogelijke gezondheidsproblemen ten gevolge van de straling van hoogspanningsmasten.

November 2018 hebben wij van het ministerie een reactie ontvangen, waaruit blijkt dat er geen oorzakelijk bewijs is voor mogelijke gezondheidsproblemen ten gevolge van hoogspanningsmasten. Het is in Nederland veilig om in de nabijheid van hoogspanningsmasten te wonen en verblijven.

Het verkabelen heeft daarmee geen positief effect op de gezondheid van de inwoners van Kessel en Kessel-Eik. Vanuit gezondheidsperspectief is het dus niet noodzakelijk om maatregelen te nemen, zoals verkabeling of verplaatsing van de hoogspanningstracés.

1.2 Doelstellingen kaderstelling t.a.v. positieve gezondheid

Gemeente Peel en Maas heeft in de kaderstelling omschreven, in te zetten op positieve gezondheid. Deze benadering focust behalve op lichaamsfuncties en mentaal welbevinden ook op zingeving, kwaliteit van leven, sociaal-maatschappelijk participeren en dagelijks functioneren. We onderscheiden twee perspectieven om gezondheid te bevorderen: positieve gezondheid en preventie.

Het weghalen van de hoogspanningslijn zal sociaal-maatschappelijk een positief effect hebben (zie ook argument 2.3). Wetenschappelijk zijn echter geen significante negatieve gezondheidseffecten te relateren aan het wonen onder de hoogspanningslijn, zoals onderbouwd in de Kamerbrief.

1.3 Kosten voor de verkabeling zullen hoog zijn

De exacte kosten voor het verkabelen zijn nog niet bekend. Dat zal in het Basisontwerp nader worden onderzocht. Op dit moment kan door TenneT al wel een inschatting worden gemaakt, zijnde €11.219.929 voor onderhavig voorgestelde voorkeursvariant, waarbij zij een marge met een bandbreedte van 30% afwijking aanhouden.

Conform wet VET dient gemeente Peel en Maas 20% bij te dragen aan deze realisatie, tot een maximale bijdrage van €1.000.000 per kilometer. Dat maakt dat de huidige inschatting is dat het verkabelen maximaal €4.200.000 gaat kosten (exclusief de marge) en voor onderhavig voorgelegd verkabelingstracé €2.400.000 (exclusief marge). Na het uitwerken van het Basisontwerp zullen deze kosten beter inzichtelijk zijn.

Het zal een bijdrage aan activa in eigendom van derden betreffen wat gemeente Peel en Maas, net als TenneT, af kan schrijven in 40 jaar. De meest maximale gemeentelijke kosten zijn (vanuit de huidige inschatting gezien: €105.000 afschrijving + €73.500 rente) in totaal €178.500 per jaar. De kosten voor de voorkeursvariant zullen aanzienlijk lager zijn, echter pas exact te bepalen na het uitvoeren van het Basisontwerp.

1.4 Doorgaan met het proces kan verkeerde verwachtingen scheppen

Het is denkbaar dat verwachtingen worden geschept met het opstarten van het Basisontwerp. Er is immers al een redelijke inschatting van de kosten, ruimtelijke consequenties en haalbaarheid onderzocht. Het nader uitwerken van het Basisontwerp betreft enkel een specificering van de kansen, knelpunten en kosten. Het opstarten van het Basisontwerp kan dus impliceren dat het daadwerkelijk verkabelen van de hoogspanningslijn gaat plaatsvinden.

Daarom is het van belang goed te communiceren dat opdracht verlenen voor het uitwerken van het Basisontwerp nog niet maakt dat de verkabeling wordt uitgevoerd.

Voor de daadwerkelijke realisatie van het verkabelingstracé zal na opleveren van het Basisontwerp opnieuw een voorstel worden aangeboden aan de gemeenteraad. Hiervoor zullen dan ook weer opnieuw financiële middelen worden verzocht.

Financiën

Zoals verklaard in bijgevoegde offerte zijn de kosten voor het opstellen van het Basisontwerp €497.000, waarvan de gemeente 20%, zijnde €100.000 dient bij te dragen. Voorgesteld wordt om hiervoor een budget beschikbaar te stellen van €100.000 en dit bedrag ten laste te brengen van de algemene reserve. Verrekening door TenneT zal plaatsvinden op basis van werkelijk gemaakte kosten (prijspeil 2020).

Juridische afwegingen

In deze fase nog niet van toepassing.

Communicatie

Het dorpsoverleg heeft bij de totstandkoming van de Haalbaarheidsstudie onderdeel uitgemaakt van de werkgroep.

Indien u raad heeft besloten voorkeursvariant 3 nader uit te werken en het benodigd budget beschikbaar te stellen zal opnieuw een persbericht worden uitgezet.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Peel en Maas,

de gemeentesecretaris/directeur,
L.P.H. Breukers

de burgemeester
W.J.G. Delissen-van Tongerlo

Behandelend portefeuillehouder: Paul Sanders

Bijlage(n):

1. Kamerbrief
2. Haalbaarheidsstudie
3. Offerte uitwerken Basisontwerp